

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoCsp/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619203752
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6619203752.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzska republika, zapísaný v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 47 258 713, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly s.r.o., so sídlom 811 01 Bratislava - Staré Mesto, Ventúrska 16, IČO: 47 234 547, proti žalovanej: R. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G., I. cesta XXX/X, o zaplatenie sumy 225,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 12Csp/97/2019 - 102 zo dňa 03.12.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 12Csp/97/2019 - 102 zo dňa 03.12.2019 vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 146,24 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 146,24 eur od 06.09.2016 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobu v časti zaplatenia sumy 79,52 eur s príslušenstvom zamietol. Výrokom III. súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy prvoinštančného konania v pomere 29,40 % v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval v odôvodnení rozsudku skutkový a právny základ uplatneného nároku žalobcu, ktorý sa domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 225,76 eur spolu s úrokmi z dlžnej úverovej istiny vo výške 23,40 % ročne zo sumy 176,38 eur od 06.09.2016 do zaplatenia a úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 197,76 eur od 06.09.2016 do zaplatenia. Neskorším podaním zobral žalobca žalobu v časti úrokov vo výške 23,40 % ročne zo sumy 176,38 eur od 06.09.2016 do zaplatenia späť. Žalobca uviedol, že s účinnosťou ku dňu 30.06.2016 došlo k cezhraničnému zlúčeniu spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783 (ďalej „pôvodný veriteľ“) so spoločnosťou BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísanou v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902 (nástupnícka spoločnosť a žalobca), ktorá sa stala jej univerzálnym právnym nástupcom.

1.2. Žalobca uviedol, že dňa 30.10.2015 uzavrel pôvodný veriteľ so žalovanou, ako dlžníkom, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 260233251267964 (ďalej „úverová zmluva“), na základe ktorej poskytol veriteľ žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 189,--eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve, z čoho vyplynul dlžníčke záväzok vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami a to formou 24 mesačných splátok vo výške 9,94 eur, t. j. celkom 238,56 eur. Žalovaná svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnila a veriteľovi uhradila do dňa podania žaloby len sumu 19,88 eur, čo zodpovedá dvom splátkam, čo preukazuje výpis z úverového účtu žalovanej. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovanej pôvodný veriteľ vyhlásil dňa 05.09.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovanej splatný v celom rozsahu.

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 369 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej „Obchodný zákonník“), v spojení s ustanoveniami § 54a, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 9, § 565 a § 100 ods. 1, § 101 a § 103 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej „Občiansky zákonník“, alebo len „OZ“) a v nadväznosti na ustanovenia osobitnej právnej normy § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, t.j. ku dňu 30.10.2015 (ďalej „Zákon o spotrebiteľských úveroch“, alebo len „ZoSÚ“). Následne okresný súd konštatoval, že z vykonaného dokazovania, po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, mal preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná z časti. Je nepochybné, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb uzatvorená medzi stranami sporu dňa 30.10.2015 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, preto sa na ňu vzťahujú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa Občianskeho zákonníka, ak aj Zákon o spotrebiteľských úveroch. Súd podrobil zmluvu o spotrebiteľskom úvere preskúmaniu, či obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 1, 2 ZoSÚ, pričom mal za to, že zmluva obsahuje všetky náležitosti v súlade s uvedeným zákonným ustanovením. Súd prvej inštancie následne zameral pozornosť na posúdenie, či zosplatenie úveru dňom 05.09.2016 zo strany právneho predchodcu žalobcu bolo účinné alebo nie.

1.4. Súd prvej inštancie následne v dôvodoch rozsudku konštatoval, že aj pri spotrebiteľských úveroch je veriteľ povinný uplatniť svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v zmysle obmedzení § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. najneskôr do splatnosti najbližšej splátky úveru. Ak toto právo nevyužije, jeho právo na predčasné zosplatenie zaniká a dlžník je povinný uhrádzať individuálne splátky úveru, pričom k zosplateniu úveru účinným spôsobom nedôjde. Je pravdou, že § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka komplikuje určenie takéhoto obmedzenia vykonania predčasnej splatnosti úveru podľa druhej vety § 565 OZ. V tomto prípade je potrebné pristúpiť k výkladu, že veriteľovi patrí právo na predčasné zosplatenie úveru do tej najbližšej splátky úveru, ktorá nasleduje po uplynutí 3 mesiacov od omeškania s úhradou prvej omeškanej splátky za predpokladu, že je zároveň dlžník upozornený v lehote podľa § 53 ods. 9 OZ na existenciu dlhu a na možnosť vykonania predčasného zosplatenia úveru. Okresný súd, vychádzajúc z uvedeného, potom ustálil, že v konkrétnom prípade pokiaľ by žalovaná bola v omeškani s úhradou splátky splatnej dňa 15.02.2016, čo vyplýva zo samotnej zmluvy, keďže zaplatila len dve splátky, pričom poslednú dňa 11.01.2016, v prípade upozornenia veriteľa podľa § 53 ods. 9 OZ a uplynutia 3 mesiacov od splatnosti tejto splátky, t. j. ku 15.05.2016, mohol veriteľ uplatniť právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr ku dňu splatnosti nasledujúcej splátky, t.j. ku 15.06.2016. Pokiaľ toto svoje právo nezrealizoval, nemohlo dôjsť k účinnému zosplateniu úveru tak, ako to urobil veriteľ až dňom 05.09.2016. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že zo strany veriteľa - žalobcu listinným dôkazom bolo preukázané len doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovanej, avšak bez doloženia listinného dôkazu, či bol zachovaný postup v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t. j. upozornenie žalovanej na omeškanie konkrétnej splátky, uplynutie lehoty 3 mesiacov a upozornenie na realizáciu práva na zosplatenie úveru. Vzhľadom na uvedené potom súd prvej inštancie dospel k záveru, že k účinnému zosplateniu úveru nemohlo dôjsť.

1.5. S poukazom na ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka súd ex offo skúmal, či nedošlo k premlčaniu uplatneného práva žalobcu. Pokiaľ v predošlých bodoch odôvodnenia rozsudku dospel k názoru, že k platnému zosplateniu nedošlo, posudzoval súd premlčanie podľa § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka, podľa ktorého plynie premlčacia doba odo dňa splatnosti jednotlivých splátok

samostatne. Následne potom okresný súd vyslovil, že žaloba bola v danom prípade podaná na súd dňa 21.08.2019, z čoho vyplýva, že sú premlčané všetky splátky splatné do 21.08.2016. Podľa Zmluvy o úvere zo dňa 30.10.2015 prvá splátka mala byť splatná 15.11.2015, pričom je zrejmé, že žalovaná túto splátku zaplatila až dňa 09.12.2015, splátku splatnú 15.12.2015 zaplatila 11.01.2016. Podľa názoru súdu prvej inštancie premlčané sú tak splátky za mesiace január, február, marce, apríl, máj, jún, júl, august 2016, spolu 8 splátok po 9,94 eur = 79,52 eur. Pokiaľ sa žalobca domáhal zaplata sumy 225,76 eur, pričom súd prvej inštancie mal za to, že splátky v sume 79,52 eur sú premlčané, žalobu v časti zaplata sumy 79,52 eur s príslušenstvom zamietol ako neďovodnú. Súd žalobu zamietol aj v časti, pokiaľ žalobca požadoval zaplata sumy 28,--eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, keďže žiadnym listinným dôkazom žalobca nepreukázal, že by mu takéto náklady v skutočnosti vznikli.

1.6. Na základe vyššie uvedených skutočností potom súd prvej inštancie žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na zaplata sumy 146,24 eur, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, počnúc od 06.09.2016 do zaplata, pričom však poznamenal, že k omeškaniu žalovanej došlo aj skôr. Vo zvyšku žalobu zamietol.

1.7. O náhrade trov prvoinštančného konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku a žalobcovi priznal trovy konania pomerne, nakoľko mal vo väčšom rozsahu pomerný úspech. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 225,76 eur, súd mu priznal sumu 146,24 eur, v dôsledku čoho okresný súd vypočítal pomer úspechu žalobcu 29,40% ($146,24 : 225,76 = 0,647$ ($64,7 - 35,3 = 29,4$ úspech žalobcu).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal záver súdu, ktorý na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu z úverovej zmluvy nemožno priznať v celej výške z dôvodu čiastočného premlčania nároku vzhľadom na nepreukázanie dodržania postupu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. S takýmto posúdením veci odvolateľ nesúhlasí.

2.1. Žalobca má za to, že z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatenie dlhu v celej výške len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť. Žalobca už v konaní na súde prvej inštancie predložil súdu potvrdenie preukazujúce dodržanie postupu v zmysle § 53 ods. 9 OZ. Predložená výzva na zaplata dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.06.2016 dosvedčuje, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nebolo prvým upozornením žalovaného na nesplácanie úveru. Pôvodný veriteľ - Cetelem do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovanú viac krát upozorňoval na existenciu dlhu a vyzýval na jeho splatenie tak telefonicky, ako aj písomne. Až následne, keď žalovaná napriek uvedeným výzvam dlžnú sumu neuhradila, pristúpil veriteľ k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca má za to, že dodržal postup v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže na základe predloženého oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bol úver veriteľom zosplatený ku dňu 05.09.2016, t.j. až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátok splatných k 15.06.2016, 15.07.2016 a 15.08.2016 a súčasne po uplynutí 15 dní. Žalobca v odvolaní poukázal na bod 3.1. časti 3. úverovej zmluvy, v ktorom bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté, že veriteľ môže žiadať o zaplata celej pohľadávky v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že v prípade takéhoto dojednania splatnosti sa stane splatným celý zostávajúci dlh a 3 ročná premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplata celého zostávajúceho dlhu začína plynúť odo dňa, keď sa stal splatným celý dlh.

Veriteľ vyhlásil dňa 05.09.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovanej splatný v celom rozsahu. Nasledujúci deň, t.j. 06.09.2016 žalobca mohol svoje právo vykonať prvý raz. Žalobný návrh bol podaný na súd dňa 21.08.2019, t.j. v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca svoj nárok uplatnil v zákonnej trojročnej premlčacej dobe. Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa žalobca nemôže stotožniť s rozhodnutím súdu, ktorým žalobe v napadnutej časti nevyhovelo a je toho názoru, že súd prvej inštancie mal správne priznať žalobcovi uplatnený nárok v celom rozsahu. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam odvolateľ žiada, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Žalovaná sa v odvolaní žalobcu nevyjadřila.

4. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom meritórnym výroku II. a v závislom výroku III. o trovách prvoinštančného konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Pred samotným meritórnym posúdením veci odvolací súd konštatuje právne relevantné skutočnosti, ktoré nastali v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd mal predbežným posúdením veci a skúmaním podmienok pre konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu ustálené, že predmetom odvolacieho konania (vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania) bude skúmanie správnosti právneho posúdenia premlčania nároku žalobcu súdom. V konkrétnom prípade však je relevantné aj to, že súd prvej inštancie pristúpil k skúmaniu premlčania nároku bez procesnej aktivity protistrany - žalovanej a ex offo, s poukazom na ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka prihladol na premlčanie a nárok žalobcu sčasti ako premlčaný zamietol. Odvolací súd mal vedomosť o tom, že procesným podaním zo dňa 17.06.2020 Okresný súd Martin podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade predmetného zákonného ustanovenia § 54a vety prvej Občianskeho zákonníka s Ústavou SR podľa čl. 125 Ústavy SR, ktorý prijal Ústavný súd SR dňa 30.07.2020 a bol zaevidovaný pod evidenčným číslom spisu : 1730/2020. Z obsahu predmetného návrhu o súlade právneho predpisu s Ústavou SR mal odvolací súd preukázané, že podstatou argumentácie navrhovateľa (Okresný súd Martin) v uvedenej veci je skutočnosť, že súd dospel k záveru, že uvedená úprava následkov premlčania práva a prihladania naň ex offo súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, a to s jej ust. čl. 47 ods. 3, čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 1 ods. 1. Z tohto dôvodu aj svoje konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade ustanovenia § 54a vety prvej Občianskeho zákonníka s Ústavou SR. Odvolací súd bol vzhľadom na uvedené toho názoru, že predmetom konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy SR, ktoré inicioval návrhom Okresný súd Martin, mala byť vyriešená otázka zásadného právneho významu aj z hľadiska právneho posúdenia uplatneného nároku v danej veci. Keďže vyriešenie tejto otázky mohlo mať zásadný vplyv aj na rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní žalobcu, odvolací súd uznesením č. k. 14CoCsp/4/2020-129 zo dňa 08.09.2020 rozhodol o prerušení odvolacieho konanie podľa ustanovenia § 164 CSP do skončenia konania o ústavnom návrhu na konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý bol podaný na Ústavný súd SR Okresným súdom Martin dňa 30. 07. 2020.

6. Ústavný súd SR v predmetnej veci, vedenej následne pod sp. zn. PL. ÚS 5/2021 o návrhu Okresného súdu Martin na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 54a prvej vety zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky rozhodol dňa 12. mája 2021 a návrh odmietol. Odvolací súd vzápätí uznesením č.k. 14CoCsp/4/2020-139 zo dňa 19. mája 2021 rozhodol o pokračovaní v konaní v súlade s ustanovením § 165 ods. 1 CSP, nakoľko odpadla prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo.

7. Odvolací súd tak pristúpil k vecnému prieskumu správnosti a zákonnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu vymedzenom odvolacími dôvodmi žalobcu. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na právnom závere, že po preskúmaní veci nemožno mať za to, že došlo k platnému zosplatneniu celého dlhu vyplývajúceho z posudzovanej zmluvy o úvere, nakoľko „...zo strany veriteľa - žalobcu listinným dôkazom bolo preukázané len doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovanej, avšak bez doloženia listinného dôkazu, či bol zachovaný postup v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t. j. upozornenie žalovanej na omeškanie konkrétnej splátky, uplynutie lehoty 3 mesiacov a upozornenie na realizáciu práva na zosplatnenie úveru.“ (bod 35. odôvodnenia rozsudku). Následne potom súd prvej inštancie z tohto záveru aj vychádzal pri skúmaní ex offo premlčania nároku žalobcu a vychádzal z dikcie ustanovenia § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka a všeobecnú premlčaciu dobu posudzoval odo dňa splatnosti jednotlivých splátok samostatne. Práve tieto závery aj boli predmetom odvolacej argumentácie žalobcu, ktorý v dôvodoch odvolania zdôraznil, že predložil súdu prvej inštancie listinný dôkaz - výzvu veriteľa adresovanú žalovanej, ako dlžníčke na zaplatenie dlhu v omeškaní s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, pokiaľ dlžníčka dlžné splátky neuhradí. Mal tak za to, že bol dodržaný postup podľa § 53 ods. 9 OZ. Predmetom odvolania tak bola námietka nesprávneho právneho posúdenia zosplatnenia úveru súdom

prvej inštancie a následne potom bolo predmetom odvolania aj nesprávne právne posúdenie premlčania časti nároku žalobcu.

8. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

9. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

10. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa článku 8 Civilného sporového poriadku sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

13. Podľa čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

14. Pokiaľ bolo plnenie peňažného dlhu v zmluve dohodnuté v splátkach, je veriteľ oprávnený od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa zmluvných dojednaní účastníkov zmluvného vzťahu. Je nesporné, že každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka plynie samostatne a to odo dňa, kedy sa tá-ktorá splátka stala zročnou (§ 103 vety prvej OZ). V zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je veriteľ oprávnený, ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené, žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, avšak v zmysle dikcie zákona toto právo môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci zosplatnený dlh, potom začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky (§ 103 vety druhej OZ). To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ). Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plynie len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nespĺni v určenom termíne ani ďalšiu splátku. V súvislosti so zákonom vyžadovanými podmienkami pre právne účinné jednorazové predčasné zosplatnenie celého dlhu je nevyhnutné zdôrazniť, že osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, upravuje ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako lex specialis k všeobecnému ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka s tým, že dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V tomto však je potrebné zdôrazniť, že citované zákonné ustanovenia § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ upravujú len zákonné podmienky pre konštatovanie platného a účinného predčasného zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky a samo osebe nemajú vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. Nedochoádza teda k „posunu“ počiatku plynutia premlčacej doby až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, s prihladnutím a zohľadnením aj uplynutia 15 dní od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatniť pre nezaplatenie splátky.

15. V nadväznosti na vyššie konštatované všeobecné skutočnosti vyplývajúce z platnej právnej úpravy potom odvolací súd konštatuje, že pokiaľ mal súd prvej inštancie v úmysle ex offio skúmať premlčanie nároku veriteľa, musel sa prejudiciálne vysporiadať aj s otázkou platnosti predčasného zosplatnenia

pohľadávky pôvodného veriteľa práve s ohľadom na to, či aplikovať na počiatok plynutia premlčacej doby ustanovenie § 103 vety prvej OZ, alebo § 103 vety druhej OZ.

16. Predmetom sporu, ktorý si uplatnil žalobca, ako univerzálny právny nástupca v dôsledku cezhraničného zlúčenia pôvodného veriteľa - spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, bol nárok vyplývajúci zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluvy o poskytnutí platobných služieb, ktorú dňa 30.10.2015 uzavrel pôvodný veriteľ so žalovanou, ako dlžníkom. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok Cetelemu poskytnúť žalovanej viazaný spotrebiteľský úver vo výške 189,- eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok žalovanej vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami a to formou 24 mesačných splátok vo výške 9,94 eur. Splatnosť mesačnej splátky bola dohodnutá na 15.-ty deň v mesiaci, splatnosť prvej mesačnej splátky bola dňa 15.11.2015, konečná splatnosť úveru dňa 15.10.2017, výška úrokovej sadzby 23,40 % ročne, RPMN 26,13 %, odplata 23,40 %, priemerná RPMN 33,96 %, celková čiastka k zaplateniu 238,56 eur. Z výpisu z účtu žalovanej k uvedenej zmluve vyplýva, že žalovaná uhradila len dve splátky úveru a to dňa 09.12.2015 v sume 9,94 eur a dňa 11.01.2016 v sume 9,94 eur, spolu 19,88 eur. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 13.09.2016 oznámil žalovanej vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru z titulu predmetnej zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 30.10.2015.

17. Odvolací súd poznamenáva, že spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu, ktorý je predmetom sporu, ani žalobca v spore nespochybňoval. Ako už odvolací súd konštatoval v bode 14. odôvodnenia tohto rozsudku, podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Tieto hmotnoprávne podmienky pre platné a zákonné predčasné zosplatenie pohľadávky musia byť splnené kumulatívne. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a s výslovným upozornením na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Podľa § 53 ods. 9 OZ právo na jednorazové splatenie celej neuhradenej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Ustanovenie § 565 OZ zase ustanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Nakoľko ustanovenie § 53 ods. 9 OZ predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565 OZ, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 OZ môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. Podľa § 53 ods. 9 OZ nie je upravená lehota v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr, táto je upravená v § 565 OZ, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Zo splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká. V nadväznosti na konštatované, je potom nutné prisvedčiť právnomu záveru súdu prvej inštancie, ktorý práve tieto okolnosti správne zohľadnil a konštatoval následne v bode 34. odôvodnenia rozsudku : „Znamená to v konkrétnom prípade, že pokiaľ by žalovaná bola v omeškaní s úhradou splátky z titulu Zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 30.10.2015, ktorá bola splatná dňa 15.02.2016, čo vyplýva zo samotnej zmluvy, keďže zaplatila len dve splátky, pričom poslednú dňa 11.01.2016, v prípade upozornenia veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a uplynutia 3 mesiacov od splatnosti tejto splátky, t. j. ku 15.05.2016, mohol veriteľ uplatniť právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr ku dňu 15.06.2016. Pokiaľ toto svoje právo nezrealizuje, nemôže dôjsť k účinnému zosplateniu úveru tak, ako to urobil veriteľ až dňom 05.09.2016.“ Tieto závery sú správne a aj dátum najneskoršieho uplatnenia práva veriteľa na predčasné zosplatenie konkrétneho dlhu - najneskôr do 15.06.2016, je relevantný z hľadiska konštatovania nasledujúcich skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu.

18. Pokiaľ súd prvej inštancie skúmal splnenie podmienok pre platné zosplatenie úveru a vyvodil, že žalobca preukázala listinne ako dôkaz len doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, avšak bez doloženia listinného dôkazu, či bol zachovaný postup podľa § 53 ods. 9 OZ, odvolací súd sa s takýmto právnym posúdením dôkazných prostriedkov obsiahnutých v spise, nestotožňuje. Žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie ako listinné dôkazy predložil aj listinu označenú : Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru, ktorou veriteľ (právny predchodca žalobcu) vyzval žalovanú k úhrade dlžnej sumy (výška dlžnej čiastky k danému dňu bola 67,76 eur (vrátane príslušenstva)) a zásadné je, že predmetná výzva obsahuje výslovné upozornenie veriteľa na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru, ak nedôjde k úhrade omeškaných splátok (č.l. 66 spisu). K predčasnemu zosplateniu úveru došlo dňa 05.09.2016, o čom bola spotrebiteľka - žalovaná opäť informovaná a to listom zo dňa 13.09.2016 (č.l. 42 spisu). Odvolací súd ďalej z obsahu spisu konštatuje, že žalobca ako listinný dôkaz predložil súdu aj Podací hárok č. EPH007086816 - List č. 40/64 vyhotovený Slovenskou poštou, a.s. Banská Bystrica, z ktorého obsahu je zrejmy dátum doručovania výzvy na zaplatenie dlžnej čiastky dňa 06.06.2016, je zrejma adresa doručovania (adresa aj súčasného trvalého pobytu žalovanej), meno a priezvisko adresáta - žalovanej a tiež podacie číslo doporučenej listovej zásielky RK072362790SK, ako aj identifikačné číslo doručovanej zásielky „upom01062016“ (č.l. 67 spisu). Z obsahu podacieho hárku je tak dostatočne preukázané odoslanie konkrétnej doporučenej listovej zásielky (identifikačné číslo zodpovedá číselnému kódu zásielky uvedenej vo výzve na zaplatenie dlžnej čiastky z č.l. 66 spisu), konkrétnej adresátke v čase, ktorý je relevantný. Pokiaľ aj súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že veriteľ na uplatnenia práva na predčasné zosplatenie konkrétneho dlhu musel využiť obdobie najneskôr do 15.06.2016 a je listinne preukázané, že dňa 06.06.2016 doručoval žalovanej výzvu, ktorou ju upovedomil o omeškaní, výške zameškaných platieb, s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy a s výslovným upozornením, že ak nezaplatí omeškané splátky, bude požadovať splatenie celej nesplatennej časti úveru vrátane príslušenstva, je tak nutné mať za to, že žalobca preukázal v spore naplnenie požiadaviek § 565 a § 53 ods. 9 OZ na účinné zosplatenie dlhu žalovanej. Listová zásielka ako doporučená bola odovzdaná poštovému úradu, ktorý má povinnosť doporučenú listovú zásielku odovzdanú mu odosielateľom na doručenie kvalifikovane adresátovi doručiť. V tejto súvislosti odvolací súd upriamuje povinnosť na zásadu kontradiktórnosti sporového súdneho konania s poukazom na dôkaznú povinnosť vyplývajúcu stranám sporového konania z čl. 8 CSP v spojení s § 153 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého sú strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Je tak možné skonštatovať, že žalobca si splnil v konaní dôkaznú povinnosť a povinnosť preukázania svojich skutkových a právnych tvrdení a predložil relevantné listinné dôkazy. Bolo potom na protistrane - teda žalovanej, aby produkovala relevantné prostriedky procesnej obrany voči žalobcom produkovaným prostriedkom procesného útoku za účelom ich vyvrátenia, resp. spochybnenia. Pokiaľ žalovaná v spore neprodukovala žiadne prostriedky procesnej obrany, ktorými by hodnoverne spochybnila a vyvrátila listinné dôkazy žalobcu, je nutné vychádzať z obsahu týchto listinných dôkazov žalobcu, pretože žiadny dôkaz vyvracajúci hodnovernosť dôkazu predloženého žalobcom žalovaná v spore neprodukovala. Pokiaľ tak odvolací súd vychádza z nespochybnených listinných dôkazov, bola žalovaná v lehote, do kedy veriteľ bol oprávnený využiť právo celú pohľadávku zosplatiť, vyzvaná na zaplatenie omeškaného dlhu po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky splatnej dňa 15.02.2016, výzva s upozornením na využitie tohto práva bola realizovaná najneskôr do 15.06.2016, bola jej doručovaná, veriteľ jej poskytol súčasne lehotu dlhšiu ako zákonná povinná lehota 15 dní na dodatočné zaplatenie omeškaného dlhu a pokiaľ právny predchodca žalobcu úver zosplatiť dňom 05.09.2016, možno potom konštatovať, že k predčasnemu zosplateniu dlhu žalovanej došlo v súlade s podmienkami uvedenými v ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

19. Z vyššie konštatovaného právneho záveru potom vyplýva, že súd prvej inštancie potom nesprávne právne posúdil počiatok plynutia premlčacej doby podľa § 103 vety prvej OZ. Pri platnom a zákonom zosplatení celého dlhu je na plynutie premlčacej doby nutné aplikovať ustanovenie § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

20. Pokiaľ má odvolací súd dostatočný podklad pre konštatovanie, že došlo k platnému predčasnemu zosplateniu celého dlhu a z listinného dôkazu predloženého žalobcom - predžalobnej upomienky doručovanej žalovanej dňom 06.06.2016 je zrejme, že veriteľ si vyvodzuje právo zosplatiť celý dlh pre nezaplatenie splátky splatnej 15.02.2016 (za dodržania podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ, takže až po uplynutí 3 mesiacov omeškania s touto splátkou), je nutné posudzovať počiatok premlčania celého dlhu

odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, ktorá vyvolala predčasnú splatnosť, v súlade s ustanovením § 103 vety druhej OZ. Zročnosť splátok bola v zmysle dojednaných zmluvných podmienok dohodnutá na 15. deň v mesiaci a teda počiatok premlčania celého predčasne zosplateného dlhu sa posudzuje odo dňa nasledujúceho po 15.02.2016. Pokiaľ bola žaloba podaná na príslušnom súde dňa 22.08.2019 a premlčacia doba celého dlhu uplynula už dňom 16.02.2019, bola žaloba podaná oneskorene a správne ju mal súd prvej inštancie zamietnuť v celom rozsahu z dôvodu premlčania celého uplatneného nároku žalobcu. Keďže však výrok I. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie sčasti žalobe vyhovel, odvolaním napadnutý nebol, je napriek neprávnomu právnemu posúdeniu počiatku plynutia premlčacej doby súdom prvej inštancie nutné konštatovať vecnú správnosť výroku II. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti nároku žalobcu zamietol, z dôvodu jeho premlčania.

21. Odvolací súd preto, s poukazom na vyššie uvedené dôvody, rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom meritórnom výroku II. ohľadom zamietnutia nároku z dôvodu jeho premlčania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. V nadväznosti na správnosť výroku II. a nemožnosti rozhodnúť v neprospech odvolateľa (princíp zakotvený v čl. 16 ods. 3 CSP) vzhľadom na nedotknutosť meritórneho výroku I. rozsudku, je potom nutné potvrdiť aj závislý výrok III. o trovách konania.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 ods. 1 CSP) a vyslovil, že žalovanej, ktorej by ako procesne plne úspešnej strane v odvolacom konaní inak vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči procesne neúspešnému žalobcovi, náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, nakoľko žalovanej celkom zjavne žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).